Wydział Obuwia Słomianego

Kategorie: Instytucje

Resort mieścił się na Marysinie, a kierował nim Majer Farber.

Obuwie wyplatano ze słomy dostarczanej transportem kolejowym do getta, a niezużytą sprzedawano. Wydział produkował obuwie ochronne dla żołnierzy niemieckich na froncie wschodnim, w celu ochrony przed odmrożeniem. Produkowano również kosze na amunicję. Resort nie otrzymywał regularnych zleceń, stąd przy większych zamówieniach pomagały inne resorty oraz dokonywano przewarstwowienia robotników w innych zakładach.

W maju 1942 r. powstał kolejny oddział resortu – na terenie byłego tzw. obozu cygańskiego (ul. Brzezińska 84/88, obecie ul. Wojska Polskiego); kierował nim Salomon Lewin. Ten tak zwany Zakład Obuwia Słomianego produkował i naprawiał kosze z wikliny służące do przenoszenia amunicji artyleryjskiej. Po jego utworzeniu zwiększyły się możliwości zatrudniania osób do 6 tys. osób. Najwięcej zamówień, a co za tym idzie najwięcej pracowników było w miesiącach jesienno-zimowych. W marcu 1943 r. w Kronice odnotowano przepełnienie magazynów resortu, co obniżało planowaną produkcję, osiągającą w rzeczywistości od 4 do 5 tys. szt. butów.

W lipcu 1943 r. pojawiła się w Kronice informacja o braku zamówień na produkcję obuwia ochronnego dla żołnierzy. Aby zapobiec przestojowi i grożącej w związku z nim likwidacji resortu, zaprojektowano i Wehrmacht zatwierdził wzór pantofli słomianych, co pozwoliło na dalsze istnienie zakładu. Były to tzw. pantofle bunkrowe, o podwójnym koturnie i niewielkim napiętku. W sierpniu 1943 r. rozpoczęto realizację tychże 100 tys. par słomianych pantofli, zwanych również szpitalnymi, zwiększoną następnie do 600 tys. par. W tym szczególnym wypadku sploty wyrabiano w Wydziale kapeluszniczym, który specjalnie przerwał produkcję kapeluszy. Następnie zszywaniem pantofli zajmował się Wydział Obuwia Domowego.

Po likwidacji pierwszej siedziby Wydziału Obuwia Słomianego na Marysinie 29 września 1943 r. pracownicy zostali przeniesieni do głównego zakładu przy ul. Widok 7, personel biurowy zredukowano.

W resorcie istniał dział wyplatania (tzw. pletnia), zatrudniano tam też personel odpowiedzialny za konserwacje stogów słomy.

Pracownicy mieli wydłużony czas pracy w stosunku do robotników innych resortów – 55 godzin w ciągu 6 dni roboczych. Praca w pletni była trudna i bardzo niszczyła ręce. Resort metalowy nie nadążał w okresach wzmożonych zamówień obuwia słomianego z produkcją naparstków.

Przez cały okres funkcjonowania getto wyprodukowało 1,5 mln par obuwia słomianego.

Izabela Terela

Źródła

Kronika, t. 3, k. 84, 7.03.1943, t.4, k. 499, 29.08.1944;
APŁ,278/1887, s. 200; APŁ, 278/1889, k. 7;
B. Hershkovitch, The Ghetto in Litzmannstadt (Lodz), „YIVO” Annual of Jewish Social Science” t. 5, 1950, s. 117.

Tagi

administracja żydowska produkcja

Data aktualizacji: 10-11-2026

Data dodania: 04-09-2025